

Obsah

Zkratky	XV
Předmluva	XXI

OBECNÁ ČÁST

1 Diferenciální diagnostika a medicína založená na důkazech (Matthias Schrappe a Walter Lehmacher)	3
1.1 Úvod	3
1.2 Definice a koncepce	5
Perspektivy pozorování (sledování)	5
Koncepce evidence-based medicine (EBM)	6
Směrnice a postupy v léčení	9
Zobrazení vnitřních směrnic a ošetřovacích postupů v nemocničním informačním systému	12
1.3 Hodnocení kvality diagnostických a screeningových testů	13
Diagnostické a screeningové testy v klinickém kontextu	13
Vývoj a hodnocení kvality testu	16
Znaky testu pro diferenciatně diagnostické použití	21
1.4 Medicína založená na důkazech při diagnostických a screeningových testech	25
Stanovení otázek a design studie	26
Interní validita diagnostických a screeningových studií	27
Rating a grading	30
Představení a zveřejnění výsledků	33
Literatura	35
2 Klinické vyšetření jako základ diferenciální diagnózy (Dieter J. Ziegenhagen)	37
2.1 Úvod	37
2.2 Jak spolehlivé jsou klinické vyšetřovací metody (reliabilita)?	38
Formulování kvantifikace reliability	39
Srovnání interindividuální shody při klinických a technicky ovlivněných vyšetřeních	39
Které příčiny mohou přispět k nízké reliabilitě?	41
2.3 Jaký přínos má klinické vyšetření na cestě k diagnóze?	41
2.4 Jakou diagnostickou hodnotu mají jednotlivé části klinického vyšetření?	43
Anamnéza	44
Význam anamnézy v primární péči	44
Anamnéza jako jediná diagnostická metoda	45

Lze věřit hodnocení jednoduchých klinických příznaků při inspekci?	46
Je „anemie“ spolehlivá blesková diagnóza?	46
Ikterus: klinická, nebo laboratorní diagnóza?	47
Mohou různá fyzikální vyšetření ještě konkurovat technologickým vyšetřovacím metodám?	48
Co poskytne fyzikální vyšetření při určování velikosti sleziny?	49
Auskultace versus echokardiografie	50
Může být fyzikální vyšetření vyškrtáno z učebních osnov?	51
2.5 Vyplatí se ještě klinické vyšetření?	52
Literatura	53

SPECIÁLNÍ ČÁST

3 Anemie (Holger Spangenberg a Ingo Meuthen)	59
3.1 Definice a vymezení	59
3.2 Diagnostický postup	60
Mikrocytární anemie	61
Anemie z nedostatku železa	65
Normocytární anemie	65
Hemolytické anemie	69
Makrocytární anemie	76
Nedostatek vitamínu B ₁₂	79
Nedostatek kyseliny listové	79
Smíšené formy	80
Literatura	80
4 Edémy (Dieter J. Ziegenhagen a Stefan Degenhardt)	83
4.1 Definice a vymezení	83
4.2 Diagnostický postup	87
Edémy: akutní s možným ohrožením života	87
Akutní hluboká žilní trombóza	89
Dekompensovaná srdeční insuficience s edémy	91
Generalizované edémy	94
Edémy při onemocněních ledvin	94
Hepatální edémy	96
Edémy při poruchách výživy	97
Edémy při gastrointestinálním syndromu ztráty bílkovin (exsudativní enteropatie)	97
Edémy vyvolané nealergizujícími léky	98
Edémy při endokrinních onemocněních	99
Edémy v těhotenství	100
Idiopatické edémy u žen	101
Lokalizované edémy	102
Chronická žilní nedostatečnost	102
Lymfedém	103
Alergické edémy a angioedémy	105

	Ischemický edém a edém při anomáliích cév	106
	Traumaticky podmíněné edémy	107
	Vzácné lokalizované formy edémů	107
	Literatura	108
5	Obezita (Matthias Laudes a Michael Faust)	111
5.1	Definice a vymezení	111
5.2	Diagnostický postup	113
	Hypothyreóza	113
	Cushingův syndrom	115
	Syndrom polycystických ovarií (syndrom PCO)	120
	Nedostatek růstového hormonu v dospělosti	120
	Hypogonadismus	121
	Inzulinom	122
	Hypotalamická obezita	124
	Syndromová obezita	125
	Literatura	126
6	Úbytek hmotnosti a malnutrice (Jessica Mertens a Ingo Scheller)	127
6.1	Definice a vymezení	127
6.2	Diagnostický postup	130
	Ztráta hmotnosti	130
	Malnutrice	134
	Úbytek hmotnosti a malnutrice při nedostatečném příjmu kalorií a živin nebo při poruše využití živin	138
	Úbytek hmotnosti a malnutrice při zvýšené potřebě živin	139
	Literatura	145
	Další literatura	146
7	Dysfagie (Dieter J. Ziegenhagen a Elfriede Bollschweiler)	147
7.1	Definice a vymezení	147
7.2	Diagnostický postup	152
	Orofaryngeální (horní) dysfagie	152
	Stanovení rizika aspirace u pacientů se záchvatem mrtvice	153
	Ezofageální dysfagie	154
	Dysfagie a gastroezofageální refluxní nemoc	157
	Literatura	158
8	Dyspnoe (Stephan Rosenkranz)	161
8.1	Definice a vymezení	161
8.2	Diagnostický postup	164
	Dyspnoe: akutní s možným ohrožením života	164
	Srdeční insuficience	171
	Plicní embolie	176
	Hemodynamicky nestabilní pacienti a masivní plicní embolie ..	177
	Infarkt myokardu nebo disekce aorty	178
	Poruchy srdečního rytmu	178

	Insuficience pravého srdce	179
	Hyperventilace	179
	Dyspnoe: chronická nebo pomalu progredující	180
	Základní diagnostika	181
	Další diagnostika při pulmonálních příčinách	182
	Další diagnostika při kardiálních příčinách	187
	Literatura	194
9	Bolest hrudníku (Reinhard Griebenow a Friedhelm Saborowski)	197
9.1	Definice a vymezení	197
9.2	Diagnostický postup	199
	Akutní koronární syndrom	200
	Aneurysma nebo disekce aorty	205
	Spontánní pneumotorax, resp. ventilový pneumotorax	207
	Plicní embolie	208
	Mediastinální emfyzém, resp. mediastinitida	211
	Onemocnění skeletu hrudníku nebo neurologická onemocnění	212
	Onemocnění neohrožující akutně	212
	Stabilní angína pectoris při ischemické chorobě srdeční	213
	Perikarditida	214
	Onemocnění jícnu	214
	Onemocnění plic a pleury	215
	Onemocnění skeletu hrudníku	216
	Neurologická onemocnění	216
	Jiná a extratorakální onemocnění	216
	Literatura	217
10	Arteriální hypertenze (Hans-Michael Steffen)	219
10.1	Definice a vymezení	219
10.2	Diagnostický postup	220
	Arteriální hypertenze: akutní s možným ohrožením života	225
	Arteriální hypertenze: nově zjištěná, bez akutního ohrožení života	227
	Arteriální hypertenze: přes antihypertenzní terapii	228
	Literatura	236
	Další literatura	237
11	Kašel a expektorace (Damian Franzen a Hans-Georg Brochhagen)	239
11.1	Definice a vymezení	239
11.2	Diagnostický postup	240
	Akutní kašel	242
	Subakutní kašel	242
	Chronický kašel	244
	Časté obrazy nemocí	245
	Vzácné obrazy nemocí	250
	Literatura	250

12 Akutní břicho a bolesti břicha (Hans Michael Steffen a K. Tobias E. Beckurts)	253
12.1 Definice a vymezení	253
12.2 Diagnostický postup	255
Akutní břicho: známky šoku a/nebo prknavitého břicha	256
Bolesti břicha: akutní s možným ohrožením života	260
Bolesti břicha: spíše lokalizované, akutní nebo chronické – recidivující, bez známek bezprostředního ohrožení života	263
Vedoucí symptom: pravostranná, resp. kolikovitá bolest v nadbříšku	264
Vedoucí symptom: bolest v pravém podbříšku	265
Vedoucí symptom: bolest v levém podbříšku.	267
Vedoucí symptom: bolest v levém nadbříšku.	269
Vedoucí symptom: epigastrická bolest	270
Bolesti břicha: difúzní, akutní nebo chronické – recidivující, bez známek ohrožení života	272
Literatura	280
Další literatura	282
13 Nevolnost a zvracení (Hans-Michael Steffen a Heinrich Feltkamp)	283
13.1 Definice a vymezení	283
13.2 Diagnostický postup	285
Nevolnost a zvracení: akutní s možným ohrožením života	286
Nevolnost a zvracení: akutní bez známek ohrožení života	288
Nevolnost a zvracení: s plíživým začátkem nebo chronické	291
Literatura	296
Další literatura	297
14 Krvácení do gastrointestinálního traktu (Ulrich Töx)	299
14.1 Definice a vymezení	299
14.2 Diagnostický postup	300
Literatura	307
15 Diarea (Ulrich Töx)	309
15.1 Definice a vymezení	309
15.2 Diagnostický postup	310
Akutní diarea	310
Chronická diarea	313
Rozlišení mezi organickou a funkční diareou	316
Rozlišení mezi dolním gastrointestinálním onemocněním a malabsorpcí	318
Vzácné diferenciální diagnózy	320
Literatura	323
16 Obstipace (Tobias Goeser)	327
16.1 Definice a vymezení	327
16.2 Diagnostický postup	329

Literatura	334
Další literatura	334
17 Ikterus, cholestáza a onemocnění jaterního parenchymu (Hans-Michael Steffen a Tobias Goeser)	337
17.1 Definice a vymezení	337
17.2 Diagnostický postup	343
Intrahepatální, resp. extrahepatální cholestáza	349
Hepatocelulární poškození	354
Onemocnění s mírně zvýšenými aminotransferázami (< 5krát), s převahou ALT	355
Onemocnění s mírně zvýšenými aminotransferázami (< 5krát), s převahou AST	359
Onemocnění se značně zvýšenými aminotransferázami (> 15krát nad horní hranici normálu)	361
Hepatobiliární onemocnění v těhotenství	363
Literatura	365
Další literatura	366
Rejstřík	367